

36.

Letopis
NÁRODNE ČITALNICE
v
Ljubljani
začetkom leta
1891.

Založila Narodna Čitalnica. — Tisk J. Blaznikov.

24/3

5

10

M

Letopis
NÁRODNE ČITALNICE

v

Ljubljani
začetkom leta
1891.

Založila čitalnica.

Tisk J. Blaznikovih naslednikov v Ljubljani.

I.

Čitalniški odbor

začetkom leta 1891.

Predsednik: dr. vitez **Bleiweis-Trsteniški Karol**,
primarij, dež. poslanec, obč. svetovalec in hišni po-
sestnik.

Podpredsednik: dr. **Gregorič Vinko**, priv. zdravnik in
obč. svetovalec.

Tajnik in knjižničar: **Lah Evgen**, mag. konc. pristav in
tajnik „Matice Slovenske“.

Blagajnik: **Pirc Karol**, realski učitelj.

Odborniki:

Dečman Anton, trg. pomočnik in hišni posestnik.

Drenik Franc, gl. zastopnik zavar. „Fonçière“.

dr. Hudnik Matija, odv. kandidat.

Ravnihar Franc, dež. knjigovodja, obč. svetovalec in
posestnik.

Skabernè Avgust, trgovec, trgovinske zbornice sveto-
valec in posestnik.

Soss Friderik, trgovec in posestnik.

dr. Zupanc Franc, c. kr. okr. zdravnik, itd.

II.

Imenik društvenikov.

a) Častni društveniki:

dr. Rački Franc, kanonik, itd. v Zagrebu.
Strossmayer Josip Jurij, vladika, itd. v Djakovu.
baron Winkler Andrej, vitez železne krone II. reda in Franc-
Josipovega reda, c. kr. deželni predsednik, itd. v Ljubljani.
dr. Zupanec Jernej, c. kr. notar, predsednik c. kr. notarske
zbornice, hišni posestnik, itd. v Ljubljani.

b) Ljubljanski društveniki:

† dr. Ambrožič Franc, mestni zdravnik.
Arcè Josipina, zasebnica.
Arcè Rajko, c. kr. p. blagajnik in posestnik.
Auer Oroslav, zasebnik.
Avšič Jakob, uradnik „Slavije“.
Bayr Alojzij, c. k. rač. svētnik v p. in posestnik.
Benedikt Josip S., trgovec, obč. svētnik in posestnik.
Benič Rudolf, pharmaceut.
Bežek Viktor, gimn. učitelj.
Bilina Ferdinand, trgovec in posestnik.
Blaznik Franja, solastnica tiskarne in posestnica.
dr. vitez Bleiweis-Trsteniški Karol, primarij, dež. po-
slanec, obč. svētnik in posestnik.
pl. Bleiweis-Trsteniška Karolina, em. profesorja, itd. itd.
vdova.
Bradaška Ferdinand, m. blag. kontrolor.
Branke Rajko, priv. uradnik.
Brežnik Franc, c. kr. gimn. profesor.
Brunet Franc, gimn. tel. učitelj.
Businaro Ludovik, brivec in posestnik.

- Cernstein Vaclav, c. kr. nam. oskrbnik v p.
 Costa Anton, c. kr. rač. oficijal.
 Debevec Andrej, upravitelj odv. pisarne.
 Dečman Anton, trg. poin. in posestnik.
 Dekleva Josip, užitn. ravnatelj in posestnik.
 Dereani Alojzij, comptoirist.
 Detelja Oton, graščak, vit Fr. Jos. reda, dež. poslanec in odbornik.
 Deutsch Josip, trgovec.
 Dlouhy Heliodor, c. kr. fin. ravn. koncipist.
 Dobida Josip, c. kr. fin. tajnik.
 Dogan-Rodětova rodbina.
 dr. Dolenec Hinko, c. kr. dež. sod. tajnik.
 Dolenec Oroslov, svečar, obč. svētnik, posestnik, itd.
 Dominkuš Andrej, drd. jur. in odvetniški koncipijent.
 Drahsler Pavl, trg. poslovodja.
 Dralka Josip, c. kr. vl. svētnik in posestnik.
 dr. Drč Josip, c. kr. tab. tov. zdravnik.
 Drenik Franc, gl. zastop. zav. „Foncière“.
 Drenik Friderik, mag. pom. uradnik.
 Druškovič Andrej ml., trgovec in posestnik.
 Druškovič Andrej st., trgovec in posestnik.
 Duffè Ivan, mešt. ingénieur.
 Eberl Adolf, pleskar.
 Fabian Ivan, trgovec in posestnik.
 dr. Faleschini Franc, stavb. mojster in posestnik.
 dr. Ferjančič Andrej, c. kr. drž. pravn. namestnik in drž. poslanec.
 Foerster Anton, učitelj godbe in godbeni vodja v stolni cerkvi.
 Forte Josip, trg. pomočnik.
 dr. Franko Alojzij, c. kr. avskultant.
 Fuersager Leopold, trg. pomočnik.
 Geba Amalija, lastnica urar. trgovine.
 Gecelj Josip, okr. boln. blagajne denarničar.
 Gerber Josip, knjigovez in posestnik.
 Gerbič Franc, prof. glasbe in glasbeni vodja razl. narodnih društev.
 Giontini Marija, lastnica trgovine.
 pl. Globočnik Anton, c. kr. vladni svētnik v p., drž. poslanec, itd.
 Gnesda Josipina, lastnica kavarne in posestnica.
 Goestl Franc, c. kr. p. kontrolor.
 Gogola Ivan, c. kr. notar, obč. svētnik, posestnik, itd.

- Gólias Ivan, trgovec in posestnik.
 Goltsch Franc, črevlj. mojster in posestnik.
 Goričnik Franc, trgovec.
 Goršič Franc, orglj. mojster in posestnik.
 Grasselli Peter, župan, vitez žel. krone III. reda, dež. poslanec, posestnik, itd.
 dr. Gregorič Vinko, priv. zdravnik in obč. svetnik.
 dr. Gross Franc, c. kr. dež. sod. pristav.
 dr. Gustin Julij, not. koncipijent.
 Hafner Jakob, ravnatelj priv. učilišča.
 Hafner Janko, žel. uradnik.
 Hanuš Jaromir, m. vodov. ingénieur.
 Hauptmann Adolf, pleskar in posestnik.
 Hilbert Julij, m. stavb. asistent.
 Hočevnar Ivan, c. kr. davk. kontrolor v p.
 Hofbauer Ana, dež. tajnika vdova, itd.
 Hrasky Ivan VI., dež. ingénieur in obč. svetnik.
 Hren Franc, veletržec, graščak, trg. zbornice svetnik, itd.
 Hribar Ivan, glav. zast. „Slavije“, obč. svetnik, deželni poslanec, itd.
 Hubad Josip, c. kr. gimn. profesor.
 dr. Hudnik Matija, odv. kandidat.
 dr. Illner Franc, m. pol. zdravnik.
 Jakopič Franc, trgovec in posestnik.
 Jamšek Ivan, trg. poslovodja in posestnik.
 dr. Jan Ivan, c. kr. fin. prok. koncipist.
 Jeglič Josip, trgovec in posestnik.
 Jenko Alojzij, pek. mojster, posestnik, itd.
 dr. Jenko Ludovik, priv. zdravnik.
 Juvančič Dragotin, trgovec in posestnik.
 Kadilnik Franc, trg. blagajnik.
 Kajzel Peregrin, trgovec in obč. svetnik.
 Kandare Franc, not. koncipijent.
 dr. Kapler Josip, c. kr. okr. zdravnik.
 Karlin Martin, c. kr. gimn. profesor.
 Kaučič Jakob, c. kr. vodja zemlj. knjig v p.
 Kenda Henrik, trgovec in posestnik.
 Klein Anton ml., c. kr. okr. komisar.
 Klein Anton st., solastnik tiskarne, trg. zbornice podpredsednik, obč. svetnik, lastnik zl. križa za zasluge, itd.
 Klemenčič Ferdinand, nadz. drž. železnice in posestnik.
 Klemenčič Josip, c. kr. profesor in katehet.
 Klun Karol, kanonik, drž. in dež. poslanec, itd.
 Knez Anton, solastnik trgovine in posestnik.

- Knez Ivan, solastnik trgovine, obč. svētnik in posestnik.
 Kobilca Jakob, trgovec in posestnik.
 Koblar Anton, kurat v pris. delavnici, itd.
 Kočevar Franc, c. kr. dež. sod. predsednik in vit. Leop. reda.
 Kokalj Matija, c. kr. brz. oficijal.
 Kolar Matija, st. vikar, itd.
 dr. Kopřiva Ivan, mestni fizik.
 Kolman Franc, trgovec, trg. zborn. svētnik in posestnik.
 Kosler Ivan, tovarnar in graščak.
 Košir Ivana, posestnica, itd.
 Košmelj Blaž, trg. potnik.
 Krašovec Kajetan, c. kr. car. oficijal v p.
 Kremžar Andrej, dež. bolnice oskrbnik.
 dr. Krisper Valentin, odvetnik.
 Križaj Josip, m. komisar in posestnik.
 Krulec Ivan, mestni učitelj.
 Kunst Alojzij, črevlj. mojster.
 Kušar Josip, trgovec, trg. zborn. svētnik, vit. Fr. Jos. reda
 in posestnik.
 Lachainer Karol, m. blag. oficijal in posestnik.
 Lah Evgen, mag. konc. pristav in tajnik „Matice Slovenske“.
 Landau Aleksander, photograph.
 Lavrenčič Josip, priv. uradnik in posestnik.
 Lavrič Mihael, trgovec in posestnik.
 Lenarčič Anton, c. kr. fin. tajnik.
 Lentsche Josip, trgovec in posestnik.
 Lavec Franc, c. kr. real. profesor, itd.
 Lilleg Alojzij, trg. pomočnik.
 Lozar Josip, trgovec in trg. zborn. svētnik.
 Lubey Josip, c. kr. fin. nadzornik v p., itd.
 Lukman Jakob, c. kr. rač. svētnik v p., itd.
 dr. Majaron Danilo, odv. kandidat, obč. svētnik in urednik.
 Martinak Josip, c. kr. dež. sod. svētnik in vitez Fran
 Jos. reda.
 Materne Julija, posestnica.
 Mathian Ivan, c. kr. dv. tovarnar in posestnik.
 Mayer Viljem, trgovski poslovodja.
 Medved Josip, trg. potnik.
 Mikusch Adolf, trgovec.
 Mikuš Anton, dež. uradnik.
 Modic Josip, c. kr. rač. oficijal.
 Moos Julija, m. šol. voditeljica.
 Müllner Alfonz, muz. kustos in c. kr. profesor v p.
 dr. Munda Franc, odvetnik in posestnik.

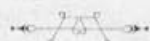
- Murnik Ivan, dež. poslanec in odbornik, ces. svetnik, trg. zborn. tajnik, vit. Fr.-Jos. reda, obč. svetnik, itd.
- Naglas J. N., tovarnar in posestnik.
- Nepoznat Josip, zasebnik.
- Orožen Franc, c. kr. pripr. profesor.
- Oswald Marija, kavarnarica.
- dr. Papež Franc, odvetnik in dež. poslanec.
- Paternoster Josip, dež. oficijal.
- Pauschin Alojzij, trgovec in posestnik.
- Perdan Ivan, trgovec, posestnik, trg. zbornice podpredsednik, itd.
- Perušek Rajko, c. kr. gimn. profesor.
- Petelin Martin, gimn. učitelj in posestnik.
- Peterca Franc, trgovec, trg. zbornice in obč. svetnik, posestnik, itd.
- Petričič Vaso, podžupan, trgovec, trg. zborn. svetnik, posestnik, itd.
- Petrovčič Anton, c. kr. rač. azistent.
- Pfeifer Franc, c. kr. v. rač. svetnik.
- Pirc Gustav, c. kr. kmet. družbe tajnik in popotni učitelj.
- Pirc Karol, real. učitelj.
- Pirc Maks, drd. jur. in odv. kandidat.
- Pleiweiss Josip, solastnik tovarne in posestnik.
- Pleško Karol, c. kr. dež. sod. svetnik in posestnik.
- Pleteršnik Maks, c. kr. gimn. profesor, itd.
- Podgoršek Franc, c. kr. avskultant.
- Pogačar Martin, knezošk. kancelar in č. kanonik.
- † dr. Poklukar Josip, dež. glavar, vitez žel. krone III. reda, solastnik tiskarne, posestnik, trg. zborn. predsednik, itd.
- Poljanec Alojzij, dež. pris. delavnice oskrbnik.
- Povše Franc, vodja kmet. šole v p., veleposestnik, dež. in drž. poslanec, obč. svetnik, itd.
- dr. Požar Lovro, c. kr. gimn. profesor.
- Praprotnik Andrej, šolski ravnatelj v p., lastnik zl. križa za zasluge s krono, itd.
- Premk Anton, c. kr. poštni kontrolor in posestnik.
- Prevec Josip, učitelj v Waldherr-jevem zavodu.
- Prosenec Josip, glav. zast. zavar. „Unio catholica“, obč. svetnik, itd.
- Pushnik Marko, not. kandidat.
- Rabič Lovro, c. kr. poštni kontrolor.
- Ramm Albert, posestnik.
- Ravnihar Franjo, dež. knjigovodja, obč. svetnik in posestnik.
- Ravnihar Ludovik, c. kr. dež. sod. svetnik v p.

- Razpet Marija, c. kr. okr. zdravnika vdova.
 Rebek Anton, c. kr. davk. nadzornik.
 Robič Luka, c. kr. v. davk. nadz. v p.
 Rohrman Viktor, tovarnar in posestnik.
 Rus Franc, rač. praktikant.
 Rutar Simon, c. kr. gimn. profesor, itd.
 Sandri Anton, c. kr. okr. tajnik v p., itd.
 Schaeffer Albert, rokovičar.
 Schantel Franc, trgovec in posestnik.
 Schrey Ivan, pek in posestnik.
 Schweiger Avgust, zobozdravnik.
 Senekovič Andrej, c. kr. gimn. ravnatelj.
 Seunig Josip, trgovec, posestnik, itd.
 Simonetti Izidor, p. ekspeditor.
 Skabernè Avgust, trgovec, trg. zbornice svētnik in posestnik.
 Skalè Ivana, posestnica.
 Skalè Pavl, m. živinozdravnik.
 Skofizh Ivan, trgovec.
 Slatner Josip, trg. pomočnik.
 Soss Friderik, trgovec in posestnik.
 Souvan Ferdinand, veletržec in graščak.
 Souvan Franc Ks., veletržec, posestnik, m. hranilnice pred-
 sednik, trg. zborn. svētnik, itd.
 Sparowitz J., zlatar in posestnik.
 dr. Starè Josip, c. kr. fin. prok. pristav, obč. svētnik, po-
 sestnik, itd.
 Stuppan Andrej, kavarnar.
 dr. Suyer Albin, odv. kandidat.
 Svoboda Josip, lekar.
 Šetinc Ignacij, trg. potnik.
 Šorn Josip, c. kr. gimn. profesor.
 Šorn Vincenc, c. kr. jetn. nadzornik.
 dr. Štož Franc, odvetnik.
 Štritof Anton, gimn. učitelj.
 Šubic Ivan, c. kr. ravnatelj obrt. strok. šol.
 Šuman Josip, c. kr. dež. šolski nadzornik.
 Tagliapetra Konstantin, gl. zast. zav. „Assic. generali“.
 Tambornino Ana, lastnica trgovine in posestnica.
 Tauzher Josipina, last. trg. in posestnica.
 Tavčar Alojzij, gimn. učitelj.
 dr. Tavčar Ivan, odvetnik, obč. svētnik, dež. poslanec in
 posestnik.
 dr. Tekavčič Franc, odv. koncipijent.
 Toennies Adolf, priv. ingénieur. posestnik, itd.

Tomec Jakob, I. m. komisar.
 Tomšič Ivan, c. kr. vadm. učitelj, obč. svetnik, itd.
 Tomšič Jernej, zasebnik.
 Toporiš Ivan, pravnik.
 Triller Franc, dež. oficijal.
 dr. Triller Karol, odv. kandidat.
 pl. Trnkoczy Ubald, lekar in chemik.
 Troha Ivan, c. kr. okr. tajnik v p.
 Trstenjak Anton, m. hran. kontrolor.
 Trtnik Franc, dež. blag. kontrolor, posestnik, itd.
 Turk Hugon, trg. potnik.
 Turk Ivan, posestnik, itd.
 Uršič Franc, dež. konc. praktikant.
 dr. Valenta Alojzij, primarij, ravn. dež. bolnice, c. kr. vl.
 svetnik, profesor, posestnik, itd.
 Valentinčič Ignacij, glav. zast. zav. „Austria“ in „Con-
 cordia“, obč. svetnik in posestnik.
 Vavru Ivan, c. kr. gimn. profesor v p.
 Vdovič Ivan, zavarovalni agent.
 Več Johana, last. trg. in posestnica.
 Velkovrh Ivan, tovarnar, obč. svetnik, posestnik, itd.
 Vencajz Ivan, c. kr. dež. sod. svetnik, itd.
 Verhunc Anton, trg. pomočnik.
 Veršec Maks, zav. uradnik.
 Vičič Ivan, trgovec.
 Vilhar Ivan, ravn. m. užitn. zakupa, posestnik, itd.
 Vodusek Matej, c. kr. gimn. profesor.
 dr. Vok Franc, c. kr. notar, itd.
 Vončina Ivan, mag. svetnik, itd.
 dr. Vošnjak Josip, primarij, dež. poslanec in odbornik, po-
 sestnik, itd.
 Wagner Franc, c. kr. vodja sod. pom. uradov v p.
 Weibl Gustav, mag. pharm.
 Wik Franc, ingénieur.
 Wohinc Franc, eksp. južne železnice.
 Zagorjan Anton, not. koncipijent.
 Zamida Matija, dež. svetnik.
 Zarnik Ana, odv. vdova.
 vitez Zitterer di Cavalechina Matija, c. in kr. stotnik
 v p., obč. svetnik, itd.
 dr. Zupanc Franc, c. kr. okr. zdravnik, itd.
 Zupančič Filip, stavb. mojster, posestnik, itd.
 Zupančič Josip, odvet. koncipijent.
 Zupančič Vilibald, c. kr. pripr. profesor, itd.

Zupanec Urban, trg. pomočnik.
 Žagar Karol, dež. blagajnik, obč. svetnik in posestnik.
 Žakelj Friderik, c. kr. gimn. profesor.
 Železnikar Ivan, urednik „Slov. Naroda“.
 dr. Žitek Vladimir, odv. koncipijent.
 Žitnik Ignacij, stolni vikar, urednik „Slovenca“ in deželni poslanec.
 Žlogar Anton, c. kr. kazn. kurat.
 Žužek Anton, c. kr. stavb. pristav.

c) Vnanji društveniki:

dr. Dereani Julij, dež. okr. zdr. v Kamniku.
 Jebačič Ivan, trg. knjigovodja na Glincah.
 Krisper Valentin, tovarnar in posestnik v Radečah.
 Kvas Anton, trgovec in posestnik v Trstu.
 Ločnikar Ernst, trgovec in posestnik na Viču.
 Lukančič Ivan, c. kr. nadingenieur v p. na Dunaji.
 Macák Ivan, c. kr. v. nadz. kat. uradov v Trstu.
 Majdič Franc, tovarnar v Jaršah.
 dr. Marolt Janko, dež. okr. zdravnik na Vrhniki.
 Prevc Valentin, posestnik, itd. v Kranji.
 Sterlè Franc, nač. žel. postaje v Trbovljah.
 Svetec Luka, c. kr. notar, dež. poslanec in posestnik v Litiji.
 Šusteršič Gašpar, trgovec in posestnik na Glincah.
 Tomec Friderik, slikar, posestnik, itd. v Št. Vidu.
 Traun Ivan, trg. poslovodja na Glincah.
 Traun Jakob, trgovec in posestnik na Glincah.
 Vilhar Ščitomir, tovarnar in posestnik v Prezidu.
 Zagorjan Ivan, župnik v Radečah.

Skupno število: $4 + 265 + 18 = 287$.

III.

Tajniško poročilo

o društvenem in odborovem delovanji

v dobi od 28. dec. 1889. do 26. dec. 1890. leta.

Letošnja doba je v društvu že jedenintrideseta. Avgusta tekočega leta je minulo že trideset let, odkar obstoji naša Čitalnica — najstarejša vseh Čitalnic.

Glede odbora se v zadnjem letu razmere niso mnogo spremenile. V zadnjem rednem občnem zboru so bili voljeni prejšnji odborniki. Le mesto g. Skalèta, ki se je po večletnem marljivem odborovanji odpovedal odborništvu, je bil g. dr. Franc Zupanc voljen v odbor.

Svojo običajno, po pravilih odkazano mu nalogo je reševal odbor v sedmih sejah, ki so se vršile 4., 20. in 26. januarja, 8. februarja, 20. septembra, 22. oktobra in 10. decembra. V prvi seji je potrdil prejšnje funkcionarje, to je g. dr. viteza K. Bleiweisa-Trsteniškega za predsednika, g. dr. Gregoriča za podpredsednika, gosp. Kadilnika za blagajnika, g. Laha za tajnika in knjižničarja. Zadnji se je tajništvu in odborništvu med letom odpovedal. Nadomeščala sta ga v tem poslu odbornika gg. dr. M. Hudnik in Fr. Drenik.

Kakor druga leta je bilo tudi letos več nujnih, nepričakovanih zadev odboru rešiti mesto v rednih sejah pōtem okrožnic.

Oba odseka, gospodarski in veseliški, sta imela poleg odbora vedno v razpravi v njiju področje spadajoča vprašanja.

Najvažnejši vprašanja za gospodarski odsek sta bili vprašanja zaradi gostilne in stanovanja, kateri sta postali par-krat med letom pereči. Vselej se je pa stvar tako zasukala, da ni bilo društvu na kvar. Zategadelj gre v prvi vrsti zahvala neutrudljivemu društvenemu ekonomu, g. Fr. Dreniku. Čitalnica ima sedaj jako zanesljivega in dobrega gostilničarja; društvo je vsaj v bližnji prihodnosti odvezano skrbij zaradi novega stanovanja.

Tudi veseliški odsek se je po možnosti trudil, zadostiti zahtevam, ki mu jih nalagajo pravila in pa društveni običaj.

Čitalnica je priredila v predpustnem času dve plesni zabavi, in sicer: 18. januarija: manjši ples, 1. februarija: Vodnikov sijajni ples. Za postno zabavo sta skrbela: društvena beseda 2. dne marta in pa Gerbičev koncert 13. dne aprila. Jako živahna je bila poletna pevska veselica 6. dne julija v čitalniških gostilniških prostorih. Dne 26. oktobra je bila v dvorani beseda s plesom, dne 14. decembra zopet koncert.

Razun ravno naštetih veselic, ki so tako rekoč na programu čitalniškem že leta sem, se je zvršilo v društvenih prostorih tudi več drugih zabav, večerov, koncertov, itd. V naši dvorani so priredili 25. dne januarija prav lepo veselico „Slovenski biciklisti“. Običajna „Sokolova maškarada“, na glasu kot največja predpustna veselica, se je završila tu 18. dne februarija društvu na čast, marljivemu odboru v prijetno zadostilo za požrtvovalni trud. Tukajšnji abiturijentje so priredili veliko veselico z ukusno sestavljenim programom v čitalniških zgornjih in spodnjih prostorih 4. in 5. dne avgusta. V istem meseci je praznoval velezaslužni, občespoštovani prvoboritelj in rodoljub, društveni častni član, g. notar dr. Jernej Zupanec, svojo osemdesetletnico. Blagega moža, katerega Vsegamogočni ohrani še mnogo let slovenskemu narodu v veselje in ponos, so se o tej priliki spomnila tukajšnja národna društva, med njimi Čitalnica, na primeren način. Napravila so mu serenado in priredila v društveni dvorani poseben večer. — Ciril-Metodova družba, ki ima svoje redne mesečne seje v naši Čitalnici, sklicala je letos tudi svojo glavno skupščino v Čitalnico in priredila s pomočjo drugih društev v čitalniških zgornjih prostorih na čast poverjenikom in članom, ki so prišli podružnice k redni skupščini zastopati, dne 24. septembra spominski večer. Slovesna je bila veselica, ki so jo napravila ljubljanska národna društva dne 2. oktobra v Čitalnici na čast slovenskim in hrvaškim deželnim in državnim poslancem. Dne 9. novembra je imelo občinstvo ljubljansko redko priliko, v tukajšnji dvorani zopet slišati krasno igro slovečega goslarja, virtuoza Fr. Ondrička. Da završim poročilo o večjih zabavah v naši Čitalnici, naj omenim še Miklavžev večer, ki je tudi letos s svojim običajnim programom privabil mnogo občinstva, posebno veliko mladega sveta.

Od vnanjih slavnostnih pojavov, katerih se je Čitalnica povabljená na primeren način vseh udeležila, omeniti je Ravnikarjeve slavnosti na Vačah in v Litiji, 13. dne julija, prirejene po tukajšnjem pisateljskem podpornem društvu; ustanovitve „Celjskega Sokola“ in ž njo združenih slavnosti v

Celji, Žalci, itd. dnè 7. in 8. septembra: pevske slavnosti v Mariboru dnè 10. avgusta in Einspielerjeve slavnosti, dnè 17. novembra v Celovcu.

Pri vseh društvenih veselicah in deloma tudi pri naštetih nedruštvenih slavnostih nastopal je moški zbor „Čitalnice“, ki je razun tega priredil v zvezi s Sokolom slavljencu dr. Jerneju Zupancu serenado 22. dnè avgusta, svojemu predsedniku dr. vitezu Karolu Bleiweisu, dnè 3. novembra, povodom njegovega godu in marljivemu članu ženskega zbora, gospej Kump-Souvan, povodom njene poroke podoknici, pokojnim članom sploh Vernih duš dan, dalje vsem zaslužnejšim pokojnikom zadnjega leta povodom njih pogreba pel nagrobnice.

Nekaj nenavadnega za Čitalnico sta bila v zadnjem letu izvanredna občna zbora, katera je moral odbor v zmislu pravil na zahtevo društvenikov sklicati dnè 6. februvarija in 8. novembra. Prvi je bil sklican zaradi „Stare Soče“ in na njem sklenjeno, da se list vsled društvu sovražne pisave opusti. Vsled tega sklepa je izstopilo več društvenikov iz Čitalnice. — Drugi je veljal pevskim zadevam. Končal se je sicer brez vsacega sklepa, vendar mu je bila posledica razhod pevskega zbora in prenaredba društvenih pravil, katera v novi obliki prinašamo na drugem mestu Letopisa.

Končno se nam je spomniti vseh pokojnikov zadnjega leta, katerih se je društvo na zadnji poti vselej dostojno spomnilo. Bodi jim hvaležen in blag spomin. Vsem društvenicam in društvenikom pa, ki so odbor v njegovi težavni nalogi podpirali in s tem društveni prospeh pospeševali, najtoplejšo zahvalo, združeno z željo, da se enako radovoljno in krepko potezajo za čitalniški razvoj tudi v prihodnje.

IV. Računsko

a) Sklep

vseh dohodkov in stroškov ljubljanske

Zaporedna številka	D o h o d k i	V gotovini		V obli- gacijah	
		gld.	k.	gld.	k.
1	Ostanek gotovine lanskega leta	50	87		
2	Doneski društvenikov	3168	78		
3	Dohodki najemščine:				
	a) gostilna	572	—		
	b) kavarna	197	60		
	c) dramatično društvo	104	—		
	d) kustos	84	—	957	60
4	Razni dohodki:				
	a) Silvestrov večer (brutto)	89	90		
	b) Prodani luster in papir	62	10		
	c) Poraba dvorane	200	—		
	d) Odškodnina za kurjavo in plin	345	40		
	e) " za balone, zastave in časopise	43	80		
	f) Povrnjeni davek	70	53	811	73
5	Obresti od obligacij	45	—		
6	Volilo ranjcega gospoda barona Antona Zoisa obligacija 1000 gld. — po 89 gld.				890 —
7	Volilo ranj. g. J. Strzelbe: 1 delnica »Nar. tisk.«				60 —
8	Volilo ranj. g. Mih. Pakiča gld. 88,55 in g. H. Ničmana gld. 44,81 v gotovini	133	76		
9	Pohištvo v vrednosti	—	—	600	—
	Skupni dohodki	5167	74	1550	—
	Če se odtegnejo stroški	4914	38	—	—
	ostane gotovine	253	36	1550	—

poročilo. računa

Čitalnice za društveno leto 1890.

Zaporedna števila	S t r o š k i	V gotovini		V obli- gacijah	
		gld.	k.	gld.	k.
1	Stanovanje	1844	96		
2	Pevovodja	300	—		
3	Kustos: a) plača	408	—		
4	b) nagrada	25	—		
5	Časniki	365	63		
6	Besede in plesi	588	08		
7	Plin in petrolej	515	74		
8	Drva	86	10		
9	Tisek in note	109	64		
10	Davek	74	73		
11	Tretji obrok plinove vpeljave	129	19		
12	Zavarovanje polhištva	13	29		
13	Vence Trstenjaku	10	—		
	Mizarska in ključarska dela in druge hišne potrebe	244	02		
14	Vrnitev posojila	200	—		
Skupni stroški		4914	38		

V Ljubljani 24. decembra 1890.

Franc Kadilnik,
blagajnik.

Račun za l. 1890. pregledala in v najlepšem redu in natančnosti našla.

V Ljubljani 15. marcija 1891.

Anton Verhunc l. r.

Anton Zagorjan l. r.

b) **Pro-**
ljubljanske Čitalnice

Zaporedna številka	D o h o d k i	V gotovini			
		posa- mezni		skupnj	
		gld.	k.	gld.	k.
1	Ostanek gotovine l. leta	—	—	253	36
2	Doneski društvenikov :				
	a) 150 članov po gld. 9.—	1350	—		
	b) 123 » po » 14.—	1722	—		
	c) 15 » po » 4.—	60	—	3132	—
3	Dohodki najemščine:				
	a) gostilna	572	—		
	b) kavarna	197	60		
	c) dramatično društvo	104	—		
	d) kustos	84	—	957	60
4	Razni dohodki:				
	a) besede	50	—		
	b) dvorana	50	—		
	c) » ostali dolg	80	—		
	d) na pol oddani časopisi	7	50		
	e) zaostali dolg članov	15	—		
	f) » » na plinu in kurjavi	29	—	231	50
5	Obresti od obligacij	—	—	45	—
		—	—	4619	46
	če se odtegnejo stroški	—	—	4503	30
	ostane gotovine	—	—	116	16

za društveno leto 1891.

V Ljubljani 24. decembra 1890.

Franc Kadilnik,
blagajnik.

V.

Programi

besedam in plesom, koje je národna čitalnica ljubljanska priredila tekom leta 1890.

A. V soboto 18. januvarija: ples.

B. V soboto 1. februvarija: sijajni (Vodnikov) ples.

C. Program besedi v nedeljo dne 2. marcija 1890.

1. *A. Nedved*: »Pevčeva molitev«; moški zbor.
2. *Boris Miran*: »Preširnova oporoka«; deklamuje gospica Z. Krsnik-ova.
3. *J. Gall*: »Dvospev«; troglasni ženski zbor.
4. *V. Moser*: »Suite« (preludij, idila, moto perpetuo); gosli: g. V. Moser, glasovir: g. J. vitez Ohm-Janušowsky.
5. *Bazin*: »Križarji na morji«; moški zbor.
6. *A. Nedved*: »Nazaj v planinski raj«; mešan zbor.

D. Program Gerbičevemu koncertu v nedeljo dne 13. aprila 1890.

1. *Fr. Gerbič*: »Ave Marija«; za sopran in mezzo-sopran z ženskim zborom, se spremljevanjem gosli, harmonija in glasovira. Solistinj gđc. Daneševa in gospa Gerbičeva, gosli g. Moser, harmonij gosp. J. Maier, in glasovir g. vit. Janušowsky.
2. *A. Rubinstein*: »Pred mano glasno šumi«; pesem, poje g. Gerbič.
3. *A. Foerster*: »Kitica«; mešani četverospjev, pojó gđc. Daneševa, gospa Gerbičeva in gg. Pribil in Dečman.
4. *Wieniawski*: a) »Poljska pesem«; b) »Spomin na Moskvo«; igra na gosli g. V. Moser, na glasoviru spremlja g. vit. Janušowsky.
5. *Fr. Gerbič*: »Žitno polje«; poje mešani zbor.
6. *Rossini*: Arija iz opere »Seviljski brivci«; poje gđc. Daneševa.
7. *Ivan pl. Zajc*: »Iztočna zora«; kantata, poje moški zbor, (bariton-solo gosp. Avg. Pucihar), s četeroročnim spremljevanjem na glasoviru gđc. K. Seunikove in g. vit. Janušowskega.

E. Program pevski veselici v nedeljo dne 6. julija 1890.

1. *Rosen*: »Koračnica«.
2. *Till*: »Slovanska ouvertura«.
3. *Nedved*: »Pevčeva molitev«; moški zbor.
4. *Czibulka*: »Lustige Geschichten«; valček.
5. *Donizetti*: Recitativ in romanca iz opere »Don Sebastian«; bariton-solo se spremljevanjem glasovira poje g. J. Nolli.

6. *Strauss*: Odlomki iz operete »Das Spitzentuch der Königin«.
7. *Tomačovski*: »Žene mrak se«; moški zbor.
8. *Ziehrer*: »Nachtschwalbe«; polka française.
9. *F. S. Vilhar*: »Slovo«; za bariton-solo in moški zbor s spremljevanjem glasovira, solo poje g. J. Nolli.
10. *Iparec*: »Domovina«; pesem.
11. *Dr. B. Iparec*: »Brezi jadra«; moški zbor.
12. *Gleisner*: »Iz daljave«; polka mazur.
13. *Leibold*: »Hrvatski dom«; venec pesmi.
14. *Bazin*: »Križari na moru«; moški zbor.
15. *Flotow*: Ouvertura iz opere »Stradella«.
16. *Icanorici*: »Marjetin-valček«.
17. *Ziehrer*: »Die Schlittenpost«; tirolijena.
18. *Bednarz*: »Jugendstreich«; hitra-polka.
19. LOTERIJA.

**F. Program društveni besedi s plesnim venčkom v nedeljo
dné 26. okrobra 1890.**

1. *Barbieri*: Ouvertura k operi »Perdita«, svira vojaška godba.
2. *F. S. Vilhar*: »Slovó«; moški zbor z bariton-samospevom (g. Pucihar) in spremljevanjem glasovira (gospica Jakobina Lukman).
3. »Nagovor«; govori gospodična Josipina Kajzelova.
4. *F. Gerbič*: »Žitno polje«; mešani zbor.
5. *Koch*: Odmevi iz »Zilske doline«, fantazija na rogu; svira vojaška godba.
6. *A. Foerster*: »Domovini«; kantata za moški zbor; čveterospevi in samo-spevi s spremljevanjem orkestra.
7. PLES.

G. Program društveni besedi v nedeljo dné 14. dec. 1890.

1. *Fr. Suppe*: »Vrnitev od svatbe«, ouvertura; svira vojaška godba.
2. *Foerster*: »Samo«; moški zbor s čveterospevom.
3. *J. Gull*: »Ljubezen in spomlad«; ženski troglasni zbor.
4. *G. Verdi*: »Agnus Dei«, iz requia; svira vojaška godba.
5. *Fr. Gerbič*: »Lovska«, mešani zbor.
6. *Komzak*: »Potpourri«, svira vojaška godba.

H. Program Silvestrovi veselici dné 31. decembra 1890.

- a) Sviranje vojaške godbe c. in kr. pešpolka baron Kuhn št. 17.
- b) Petje.
- c) Loterija.
- d) Pozdrav o polunoči.

VI. Časopisi,

ki se nahajajo v Čitalnici začetkom leta 1891.

a) Politični:

1. Agramer Tagblatt (Zagreb).
2. Dolenjske Novice (Novo Mesto).
3. Domoljub (Ljubljana).
4. Edinost (Trst).
5. Hist.-pol. Fragmente (München).
6. Hlas Národa (Praga).
7. Il. Diritto Croato (Pulj).
8. Laib. Wochenblatt (Ljubljana).
9. Laibacher Zeitung (Ljubljana).
10. Mir (Celovec).
11. Naša Sloga (Trst).
12. Neue Freie Presse (Dunaj).
13. Nova Soča (Gorica).
14. Novice (Ljubljana).
15. Obzor (Zagreb).
16. Parlamentär (Dunaj).
17. Politik (Praga).
18. Presse (Dunaj).
19. Slovanski Svět (Ljubljana).
20. Slovenec (Ljubljana).
21. Slovenski Gospodar (Maribor).
22. Slovenski Narod (Ljubljana).
23. Südsteirische Post (Maribor).
24. Vaterland (Dunaj).

b) Poučni in zabavni:

1. Alte und neue Welt (Einsiedeln).
2. Bazar (Leipzig).
3. Brivec (Trst).
4. Brus (Ljubljana).
5. Buch für Alle. 2 izt. (Stuttgart).
6. Chronik der Zeit (Stuttgart).
7. Danica (Ljubljana).
8. Dom in Svět (Ljubljana).
9. Fliegende Blätter (München).
10. Humoristické listy (Praga).
11. Illust. Frauenzeitung (Berlin).
12. Kmetovalec (Ljubljana).
13. Leipziger ill. Zeitung (Leipzig).
14. ИИВА (St. Petersburg).
15. Popotnik (Maribor).
16. Pravnik (Ljubljana).
17. Rimski Katolik (Gorica).
18. Schorers Familienblatt (Berlin-Leipzig-Dunaj).
19. Učiteljski Tovariš (Ljubljana).
20. Ueber Land u. Meer (Stuttgart).
21. Von Fels zu Meer (Stuttgart).
22. Vienac (Zagreb).
23. Vrtec (Ljubljana).
24. Vrtnar (Ljubljana).
25. Zgodovinski Zbornik (Ljubljana).
26. Zlata Praha (Praga).
27. Zvon (Ljubljana).

Skupaj 24 + 27 = 51.

VII.

Red pri branji časopisov.

1. V čitalnici sme vsak bralec le en časopis na enkrat pri sebi imeti in ga mora potem izročiti onemu, kdor ga je najprej naprosil zanj.

2. Kdor hoče brati liste domá, naj se oglasi do 28 decembra vsacega leta, in se bo, ako bi se jih oglasilo več za en list, srečkalo za celo sledeče leto. Kdor se oglasi med letom, pristopi v red, v kojem se je oglasil.

3. Nikomu pa se ne more od enega časopisa več dati, kakor en zvezek, in tudi ne več kakor **troje** časopisov na enkrat za domače branje.

4. Kdor želi časopise sprejemati za domače branje, naj jih imenuje v posebnej, za to zmiraj v Čitalnici pripravljenej knjigi in dostavi naj svoje ime in stanovanje.

5. Vsako sredo in soboto se morejo sprejemati zvezki in z drugimi zamenjavati.

VIII.

Načrt pravilom

národne čitalnice v Ljubljani,

osnovan po odseku petorice v seji dně 2. januvarija 1891. leta, soglasno sprejet v izvanrednem občnem zboru dně 7. jan. 1891. in potrjen od vis. c. kr. dež. vlade z razpisom z 29. dně jan. 1891. l. št. 1412.

§ 1. Namen čitalnici, ki ima sedež v Ljubljani, je: 1.) čitanje ali branje časopisov in knjig, pisanih v raznih evropskih jezikih; 2.) razveseljevanje z besedami, plesi, igrami itd. Ne vtika se tedaj čitalnica v nikake politiške stvari.

§ 2. Kdor želi društvu pristopiti, mora biti polnoleten ali sicer samovlasten ter se oglasiti pismeno društvenemu odboru. Po razpravi odloči odbor, ali se njegovi želji zadosti ali ne; vendar odbor ni odgovoren nikomur za svojo odločbo. Glasovanje je v tem slučaju tajno. Sprejetje seza zmirom nazaj do 1. onega meseca, katerega se je društvenik prijavil odboru. Častne ude voli občni zbor.

§ 3. Društveniki so plačujoči in častni. Plačujoči so ali tukajšnji ali vnanji. Tukajšnji pristopajo ali samo za svojo osebo ali s svojo rodbino.

§ 4. Udje, z rodbino pristopivši, plačujejo na leto po 14 gld., posamezni udje po 9 gld., vnanji po 4 gld. Plačuje se zmirom naprej in vsaj za mesec dni. Vrh tega plačujejo tukajšnji udje za vsak pristop po 2 gld. vpisnine. Častni udje ne plačujejo ničesa, uživajo pa vse pravice plačujočih društvenikov.

§ 5. Vsak društvenik dobi sprejemno pismo in natisnena društvena pravila.

§ 6. Pravice društvenikov so naslednje: 1.) čitati (brati) časopise in knjige po § 1. društvenikom pripravljene ter obiskovati vsakovrstne veselice, kakor: besede, plese, igre i. t. d.; 2.) po določenem redu prejemati časopise in knjige za domače branje; 3.) svoje želje, nasvete in pritožbe v posebni za to zmirom pripravljeni knjigi naznanjati; 4.) udeleževati se občnih zborov, stavljati v njih nasvete o druš-

venih zadevah in premembi pravil ter udeleževati se aktivno in pasivno volitev v odbor; 5) vpeljavati omikane ptujce v čitalnico.

§ 7. Vpeljan gost se mora kateremu odborniku zglasiti ter potem svoje ime in stan v posebno knjigo vpisati. Vsled tega mu je dopuščeno 14 dni hoditi brat časopise in knjige ter vdeleževati se tačasnih društvenih veselie brez vsacega plačila.

§ 8. Vsak društvenik se mora zvesto ravnati po društvenih pravilih in naredbah, katere bi odbor potrebne spoznavši ustanovil.

§ 9. Namenjen odstop se mora odboru tri mesece naprej pismeno naznaniti. Kdor po prijaznem, dvakratnem pismenem opominu ne plača, zbriše se iz društva. Ako društvenik umrje ali ako se preseli z Ljubljane, prenehajo s tem ob enem njegove pravice in dolžnosti.

§ 10. Za oskrbljevanje društvenih opravil in imetka volijo v smislu § 6. točka 4. vsi udje v občnem zboru za eno leto predsednika in deset odbornikov. Odbor si potem iz svoje srede izbere podpredsednika, tajnika, blagajnika in knjižničarja.

§ 11. Predsednik in, ako on ne bi mogel, mesto njega podpredsednik vodi društvo po društvenih pravilih, sklicuje občne zборе in odborove seje, vodi razprave, podpisuje vsa društvena pisma in zapisnike, zastopa društvo na zunaj.

§ 12. Tajnik podpira v vseh zadevah predsednika, sestavlja zapisnike o zborih in sejah, podpisuje s predsednikom vred vsa društvena pisma in zapisnike.

§ 13. Knjižničar preskrbljuje po odborovem sklepu in drži v redu časopise in knjige.

§ 14. Blagajnik ali denarničar prejema vse dohodke, izplačuje po nakazilih, podpisanih po predsedniku, in je odgovoren za društveni imetek. Občnemu zboru mora predlagati račun preteklega in proračun za prihodnje leto.

§ 15. Za oskrbljevanje ostalih opravil postavijo se odseki, ki poročajo odboru o svojih ukrepih in jih izvršujejo.

§ 16. Vsa odborova opravila so brezplačna.

§ 17. Odbor se shaja po enkrat na mesec, ako treba tudi po večkrat. Vse važnejše reči se morajo izvrševati po odborovih sklepih. — Da so sklepi veljavni, treba v seji navzočnosti vsaj 6 odbornikov. O manj važnih opravilih odločuje predsednik s tajnikom vred, mora pa odločbe in razloge pojasniti v prvi prihodnji seji.

§ 18. Vsako leto se morajo meseca decembra vsi udje po kakem domačem slovenskem listu pozvati v redni občni zbor. Razun tega se mora na zahtevanje 20 društvenikov najdalje v 15 dneh po izročni pismeni želji sklicati izvanreden občni zbor na podlagi predložitve dnevnega reda.

§ 19. Z razglasom rednega občnega zbora se mora oznaniti tudi dnevni red. Ta zbor se začne s predsednikovim govorom, tajnik priobčuje pregled o društvenem delovanju, blagajnik račun preteklega in proračun prihodnjega leta. Zbor voli tudi tri društvenike, ki v preteklem letu niso bili v odboru, da pregledajo in po okolišnih potrdijo ali popravijo račune.

§ 20. Ta pravila more spremeniti vsak občni zbor, vendar samo, ako sta dve tretjini navzočih za spremembo.

§ 21. Način glasovanja v občnih zborih določuje praviloma predsednik ali izjemoma vsled zahteve nadpolovična večina zborova. Voli se vselej pismeno.

§ 22. V vseh zborih in sejah odločuje večina glasov navzočih odbornikov ali zborovalcev, le v slučajih, označenih v §§ 20. in 23. ne. Ako bi bilo enako število glasov, odločuje glas predsednikov.

§ 23. Ako ima društvo nehati, odloči o vsem društvenem imetku občni zbor z dvema tretjinama glasov navzočih društvenikov. Občni zbor razsoja tudi prepire med odborom in društveniki o kaki društveni zadevi. Ako bi tega občnega zbora ne bilo mogoče sklicati, spada premoženje društvu, ki bo enake namene imelo, kakor čitalnica.

VSEBINA:

I. Čitalniški odbor	3
II. Imenik društvenikov:	
a) častnih	5
b) ljubljanskih	5—12
c) vnanjih	12
III. Tajniško poročilo	13—15
IV. Računsko poročilo	16—19
V. Programi besedam in plesom	20—21
VI. Imenik društvenih časopisov	22
VII. Red pri branji časopisov	23
VIII. Načrt pravilom narodne čitalnice	24—26

